

Datum
2023-03-21

Diariernr
KST 2022/434

Ert datum
2022-12-19

Ert diariernr
Fi2022/03407

Finansdepartementet

Betänkandet En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk (SOU 2022:65)

Utifrån de intressen som kammarrätten närmast ska bevaka har kammarrätten följande synpunkter på förslaget.

1.1 Förslag till lag (2024:000) om stöd vid korttidsarbete

Innebörden av vissa uttryck i denna lag

I 1 kap. 5 § finns en redogörelse för innebörden av vissa uttryck i lagen. Kammarrätten föreslår att det införs en definition av uttrycket avtalsperiod som förekommer i flera bestämmelser i lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I punkten 3 i de föreslagna ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna anges att ärenden som har inletts före ikraftträdandet handläggs enligt ”den gamla lagen” (s. 51). Kammarrätten föreslår att ”den gamla lagen” ersätts med ”lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete” eller ”den upphävda lagen”.

Frågan om när ett ärende som t.ex. resulterar i ett återbetalningsbeslut ska anses ha inletts är inte självklar vilket kan göra det svårt att bedöma vilken lag som ska tillämpas. Ett klargörande i författningskommentaren vore värdefullt.

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

6.2 Arbetsgivarens behov av arbetstidsminskning ska vara utgångspunkt för stöd

Trots att det nuvarande kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter ersätts av ”betydande behov av arbetstidsminskning” verkar bedömningsgrunderna i stort sett förbli oförändrade. Enligt det nuvarande regelverket bör behovet av arbetstidsminskning vara betydande för att de ekonomiska svårigheterna ska anses allvarliga och arbetsgivaren ska i frånvaro av stöd vara tvingad att genomföra omfattande uppsägningar (prop. 2019/20:132 s. 86). Enligt kommittén bör motsvarande utgångspunkt gälla enligt den nya lagen (s. 202). Det går inte att utläsa av kommitténs redogörelse att bedömningen av om behovet av arbetstidsminskning är betydande skiljer sig från den som i dag görs för att bedöma om ekonomiska svårigheter är allvarliga.

Kommittén föreslår att behovet av arbetstidsminskning ska ha orsakats av ekonomiska svårigheter utom arbetsgivarens kontroll. Det förs fram att svårigheterna ska ha orsakats av något externt betingat och att detta överensstämmer med vad som gäller enligt regelverket i dag. Det aktuella kravet stämmer inte väl överens med syftet att flytta fokus från allvarliga ekonomiska svårigheter till behovet av arbetstidsminskning. En formulering mer lik den nuvarande, t.ex. att behovet av arbetstidsminskning ska ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll, skulle bidra till en tydligare koppling till syftet med stödet.

Vidare för kommittén fram att bedömningen av om behovet av arbetstidsminskning är tillfälligt överensstämmer med vad som gäller enligt nuvarande regelverk och bedömningen av om behovet är oförutsett och oundvikligt blir liknande den som gäller enligt dagens regelverk.

Eftersom det inte framgår av kommitténs redogörelse att de bedömningar som ska göras enligt lagförslaget skiljer sig från de som görs enligt dagens regelverk är det svårt att se att de föreslagna förändringarna skulle leda till att förutsättningarna för stödet blir mer träffsäkra och förenliga med stödets syfte samt att prövningen skulle underlättas.

7.15 Överklagande av beslut, 9.4.5 Skatteverket får ansöka om bevissäkring, 9.5.1 Betalningssäkring ska kunna användas vid återkrav enligt den nya lagen och 9.5.2 En företrädare ska kunna bli skyldig att betala ett återkrav enligt den nya lagen

Kommittén föreslår att en bestämmelse om att överklagande av beslut enligt den nya lagen ska tas upp av Förvaltningsrätten i Stockholm bör införas i förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m.

Vad gäller bevissäkring görs det i förslagets 7 kap. 8 § en hänvisning till bl.a. 45 kap. 17 § skatteförfarandelagen (2011:1244) där det anges att frågor om bevissäkring prövas av den förvaltningsrätt som enligt 67 kap. är behörig att pröva ett överklagande av den som bevissäkringen gäller när ansökan görs.

Vad gäller betalningssäkring görs det i förslagets 8 kap. 5 § en hänvisning till bl.a. 46 kap. 19 § skatteförfarandelagen där det anges att frågor om betalningssäkring prövas av den förvaltningsrätt som enligt 67 kap. är behörig att pröva ett överklagande av den som betalningssäkringen gäller när ansökan görs.

Vad gäller företrädaransvar görs det i förslagets 8 kap. 6 § en hänvisning till bl.a. 59 kap. 16 § skatteförfarandelagen där det anges ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som enligt 67 kap. är behörig att pröva ett överklagande av beslutet om den skatt eller avgift som ansvaret gäller.

Det krävs ett förtydligande av om den föreslagna forumregeln även ska gälla ansökningar om bevissäkring, betalningssäkring och företrädaransvar eftersom detta inte tydligt framgår av hänvisningarna till skatteförfarandelagens bestämmelser.

7.6 Skatteverket bestämmer slutligt stöd efter avstämning av det preliminära stödet och 7.9 Återbetalningsskyldighet vid för sen anmälan om avstämning

I andra stycket i den föreslagna bestämmelsen 5 kap. 2 § anges att arbetsgivaren *helt eller delvis får befrias* från återbetalningsskyldigheten som uppstår när en anmälan om avstämning inte lämnas in efter föreläggande om det finns särskilda skäl.

I andra stycket i den föreslagna bestämmelsen 5 kap. 5 § anges att Skatteverket, om det finns särskilda skäl, *får besluta om undantag* från återbetalningsskyldigheten som uppstår om förutsättningarna enligt 5 kap. 5 § första stycket inte är uppfyllda.

Det finns möjlighet att helt eller delvis befrias från återbetalningsskyldigheten enligt båda bestämmelserna men kommittén föreslår olika formuleringar för att beskriva detta. Enligt kammarrättens mening bör formuleringarna vara enhetliga.

9.2.5 Inget uttryckligt hinder att lämna stöd till arbetsgivare som genomfört vinstutdelningar eller andra värdeöverföringar

En avsaknad av ett uttryckligt förbud mot vinstutdelningar kommer i många fall att medföra svåra bedömningsfrågor i tillämpningen såvitt avser vad som kan anses vara ”affärsmässigt motiverat”. Här saknas också ledning i praxis. Ett uttryckligt förbud skulle tveklöst underlätta tillämpningen av lagen. En sådan bestämmelse skulle i förekommande fall kunna kompletteras med regler för att undvika vissa oönskade konsekvenser.

14.9.3 Konsekvenser för domstolar

Kommittén föreslår förändringar av systemet i syfte att öka stödets förutsägbarhet och rättssäkerheten kring dess hantering och bedömer att det kommer att bli en mer begränsad arbetsbelastning för domstolarna framgent i och med den nya lagen. Kommittén bedömer att förslagen inte kommer att medföra några ökade kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna jämfört med det nuvarande systemet.

Kammarrätten har följande synpunkter på konsekvensbeskrivningen.

I avsnitt 9.4.2 föreslår kommittén att det bör finnas möjlighet till tredjemansföreläggande i den nya lagen och att ett tredjemansföreläggande bör kunna förenas med vite. Ett vite kan överklagas och kan inte dömas ut utan en prövning i domstol.

I avsnitt 9.4.5 föreslår kommittén att Skatteverket får ansöka om bevissäkring. Beslut om bevissäkring fattas av förvaltningsrätten efter ansökan. Ett överklagande av en förvaltningsrätts beslut avseende bevissäkring kräver inte prövningstillstånd i kammarrätten.

I avsnitt 9.5 föreslår kommittén att möjligheten till att återkräva stöd ska utökas genom betalningssäkring och företrädaransvar. Skatteverket ska kunna ansöka om betalningssäkring och företrädaransvar hos förvaltningsrätten och ett överklagande av förvaltningsrättens beslut kräver inte prövningstillstånd i kammarrätten.

Uppstår en situation som medför att den nya lagen kommer att tillämpas i hög omfattning innebär de föreslagna kontrollmöjligheterna i förlängningen med stor sannolikhet en ökning av mål i förvaltningsdomstolarna. Dessutom ska förvaltningsrätten och kammarrätten hålla muntlig förhandling om den betalningsskyldige eller företrädaren begär det i mål om betalningssäkring och företrädaransvar. Detta i kombination med att det inte krävs prövningstillstånd i kammarrätten vid överklagande av förvaltningsrättens beslut gällande bevissäkring, betalningssäkring och företrädaransvar kommer troligen innebära en större arbetsinsats än vad som normalt krävs för mål om stöd vid korttidsarbete. Vidare kvarstår det många svåra bedömningsfrågor som inte blir enklare i och med den nya lagen, exempelvis huruvida en vinstutdelning är affärsmässigt motiverad. Det framgår inte om kommittén vid sin bedömning har tagit dessa omständigheter i beaktande.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsråden Magnus Schultzberg och Jörgen van der Stad. Föredragande har varit kammarrättssekreteraren Karl Bratt Rosén.

Magnus Schultzberg

Jörgen van der Stad

Karl Bratt Rosén

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå